

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 24 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
Національної безпеки, права та
міжнародних відносин

27 серпня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»
освітньо-професійна програма
«Міжнародні відносини і геополітична безпека»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і політичного
менеджменту

27 серпня 2024 р., протокол № 6

Завідувач кафедри

Вікторія ЗАГУРСЬКА-АНТОНЮК

Гарант освітньо-професійної
програми

Андрій ШЕВЧУК

Розробник: д.і.н., професор кафедри міжнародних відносин і політичного
менеджменту Андрій ШЕВЧУК

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 24 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія міжнародних відносин» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини і геополітична безпека» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	Обов'язкова	
Модулів - 2	Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		1	-
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		2	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,5		Лекції	
		32 год.	-
		Практичні	
	32 год.	-	
	Лабораторні		
	0 год.	-	
Самостійна робота			
	56 год.	-	
Вид контролю: екзамен, курсова робота			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є надання студентам знань про сучасні наукові концепції, поняття та методи дослідження міжнародних відносин, розвиток у здобувачів освіти теоретичних уявлень про міжнародні відносини як специфічну сферу суспільних відносин. Вивчення освітньої компоненти створює умови для свідомої орієнтації молодшої людини у сучасному світі, суспільстві, активному включенню до соціально-політичного та економічного життя суспільства, підготовці до майбутньої професії.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння базових теоретичних знань у сфері міжнародних відносин;
- вивчення основних етапів розвитку теорії міжнародних відносин;
- здійснити аналіз суб'єктів міжнародних відносин, їх цілей та інтересів;
- поглибити знання зі структурних особливостей міжнародних відносин;
- ознайомити здобувачів освіти з цілями, засобами і стратегією учасників міжнародних відносин;
- розкрити етико-правові проблеми міжнародних відносин та проблеми «сили» в теорії міжнародних відносин;
- вивчення теорій міжнародних конфліктів та шляхи їх урегулювання;
- дослідження міжнародного співробітництва в системі міжнародних відносин;
- визначення місця України в сучасних міжнародних відносинах.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»:

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси в різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики в політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 5

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 6

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1.

Теоретичні концепції міжнародних відносин

Тема 1. Вступ до курсу. Теорія міжнародних відносин як наука та навчальна дисципліна (ЗК4, ЗК5, ЗК9, СК1, СК2, СК3, СК7, РН01, РН08, РН09, РН13).

Мета і основні завдання курсу. Міжнародні відносини як суспільно-історичний феномен. Основні підходи до визначення міжнародних відносин. Історична еволюція міжнародних відносин. Історія теорії міжнародних відносин як науки та навчальної дисципліни. Особливості визначення об'єкту та предмету теорії міжнародних відносин. Світова політика. Взаємозв'язок внутрішньої і зовнішньої політики. Місце теорії міжнародних відносин в системі суспільно-політичних наук.

Тема 2. Класична школа в теорії міжнародних відносин (ЗК4, ЗК5, ЗК9, СК1, СК2, СК3, СК7, РН01, РН08, РН09, РН13).

Міжнародні відносини в історії соціально-політичної думки. Етапи становлення теорії міжнародних відносин як науки. Античність: зародження основних традицій в інтерпретації міжнародних відносин. Ідея війни і миру в політичній думці Середньовіччя та епоху Відродження (Тома Аквінський, Данте Аліґ'єрі, Н.Макіавеллі). Ідея вічного миру та універсальної міжнародної організації в політичній думці XV-XVIII ст. Теорія державного суверенітету (Ж.Боден), ідеї міжнародної анархії (Т.Гоббс), балансу сил (лорд Болінброк, Е. де Ваттель, Д.Юм) як теоретичні передумови політичного реалізму. Теорія війни (Й.Фіхте, Г.Гегель, Клаузевіц). Класичні теорії міжнародних відносин. Політичний реалізм та його основні концепції. Політичний ідеалізм та його основні засади.

Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин (ЗК4, ЗК5, ЗК9, СК1, СК2, СК3, СК7, РН01, РН08, РН09, РН13).

Генезис геополітики. Рівні геополітики. Тенденції розвитку геополітики. Методологічні основи геополітики. Виникнення класичної геополітичної науки. Німецький політичний географ Фрідріх Ратцель (1844- 1904). Сім законів просторового зростання (експансії) держав. «Геополітика» Рудольфа Челлена. Концепція атлантизму. Геополітика морської держави А.Мехена. «Вплив морської сили на історію». Шість критеріїв статусу держави. Формула морської могутності. Етапи світового панування США. Ідеї Ніколаса Джона Спайкмена. Рімленд. Правила світового панування. «Атлантичний континент». Концепція Хелфорда Джона Маккіндера (1861-1947). «Географічна вісь історії». Світовий

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 7

острів. Осьовий ареал (Хартленд). Внутрішній півмісяць. Зовнішній півмісяць. Епохи геополітичної історії людства. Три правила світової політики. Карл Хаусгофер (1869-1946) про утворення вісі «Берлін – Москва – Токіо». Геополітична концепція євразійства та її ідейні домінанти. Автаркія великих просторів. Вплив геополітичних стратегій на міжнародні відносини.

Тема 4. Сучасні школи і напрямки в теорії міжнародних відносин (ЗК4, ЗК5, ЗК9, СК1, СК2, СК3, СК7, РН01, РН08, РН09, РН13).

«Великі дебати» в теорії міжнародних відносин: неореалізм та неолібералізм. Сучасні теорії міжнародних відносин (біхевіоризм, критицизм, соціологія міжнародних відносин, функціоналізм тощо). Теорія міжнародних відносин: доробок українських науковців.

Тема 5. Суб'єкти міжнародних відносин, їх цілі та інтереси (ЗК4, ЗК5, ЗК9, СК1, СК2, СК3, СК7, РН01, РН08, РН09, РН13).

Зміст понять «суб'єкт», «агент», «актор», «учасник» міжнародних відносин. Держава як основний міжнародний актор. Міжурядові й неурядові організації, їх класифікація і основні функції в міжнародних відносинах. Особливості міжнародної ролі ТНК, національно-визвольних рухів, терористичних організацій як учасників міжнародних відносин. Теоретичний і конкретно-політичний статус індивіда як міжнародного актора. Основні тенденції міжнародних відносин щодо перерозподілу ролей й взаємодії міжнародних акторів.

Поняття та сутність інтересів суб'єктів міжнародних відносин. Потреби, інтереси, мотиви, цілі. Класові, державні та національні інтереси, їх роль та значення у міжнародних відносинах. Співвідношення національного та інтернаціонального у зовнішній політиці країн. Концепція «національного інтересу» її міжнародних відносин. Класифікація інтересів суб'єктів у міжнародних відносинах. Ієрархія міжнародних інтересів. Спектри міжнародних інтересів.

Тема 6. Закономірності міжнародних відносин (ЗК4, ЗК5, ЗК9, СК1, СК2, СК3, РН01, РН08, РН09, РН13).

Загальноісторичні закономірності міжнародних відносин. Повторюваність та випадок у суспільних відносинах загалом та міжнародних відносинах зокрема. Прогностичні методи у міжнародних відносинах: особливості практичного застосування, евристичний потенціал. Закономірності як основа для прогнозу та моделювання. Глобалізація як закономірність розвитку світового співтовариства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 8

Модуль 2

Змістовий модуль 2.

Система і структура міжнародних відносин. Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин

Тема 7. Структурні особливості міжнародних відносин (ЗК4, ЗК5, ЗК9, СК1, СК2, СК3, СК7, РН01, РН08, РН09, РН13).

Соціальні організми як основні елементи глобальної макросистеми. Поняття і структура міжнародних систем. Основні системні властивості сучасних міжнародних відносин: відносність, відокремленість, цілеспрямованість, самоврядування. Високодинамічний характер процесів, складність і багаторівневість системи міжнародних відносин.

Ієрархія міжнародних систем. Класифікація міжнародних систем Мортон Каплана. "Модель розривів" в системному підході Орана Янга. Класифікація міжнародних систем за Йоханом Галтунгом. Теорія цивілізаційних систем Дж. Моделскі. Взаємодії системи з її середовищем. Глобалізація міжнародного середовища.

Тема 8. Цілі, засоби і стратегії учасників міжнародних відносин (ЗК4, ЗК5, ЗК9, СК1, СК2, СК3, РН01, РН08, РН09, РН13).

Про зміст понять «мета» і «засоби». Стратегія як єдність цілей і засобів. Загальне уявлення про стратегію. Велика стратегія. Стратегії врегулювання криз. Стратегії миру. Стратегія і дипломатія.

Тема 9. Етико-правові проблеми міжнародних відносин. Проблема «сили» в теорії міжнародних відносин (ЗК4, ЗК5, ЗК9, СК1, СК2, СК3, СК7, РН01, РН08, РН09, РН13).

Історичні форми й особливості регулятивної ролі міжнародного права. Особливості сучасного міжнародного права і його основні принципи. Концепція гуманітарного втручання. Взаємодія права й моралі в міжнародних відносинах. Співвідношення права, сили та етики у сучасних міжнародних відносинах. Поняття «сили» у міжнародних відносинах. «Фактор сили».

Тема 10. Міжнародні конфлікти та шляхи їх урегулювання (ЗК4, ЗК5, ЗК9, СК1, СК2, СК3, СК7, РН01, РН08, РН09, РН13).

Міжнародна залежність, її форми (колоніальна, неокolonіальна, економічна, політична, військово-стратегічна залежність). Міжнародна протидія та міжнародна конфронтація.

Поняття міжнародного конфлікту, їх типи, види, стадії, фази, етапи. Структура міжнародного конфлікту. Способи розв'язання криз та конфліктів у міждержавних відносинах. Джерела міжнародної напруженості, її типологія.

Міжнародна відповідальність держав. Концепція без'ядерного, ненасильницького світу. Війна як форма міжнародних відносин. Справедливі та

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 9

несправедливі війни. Міжнародне право та заборона агресивних війн.

Проблеми локальних війн у сучасних умовах. Принципи неподільності світу та спільної долі людства.

Тема 11. Міжнародне співробітництво (ЗК4, ЗК5, ЗК9, СК1, СК2, СК3, СК7, РН01, РН08, РН09, РН13).

Поняття і типи міжнародного співробітництва. Міждержавне співробітництво з позицій політичного реалізму. Теорія міжнародних режимів. Соціологічний підхід до аналізу міжнародного співробітництва. Співробітництво та інтеграційні процеси. Форми міжнародного співробітництва: історична ретроспектива та сучасність.

Тема 12. Україна в сучасних міжнародних відносинах (ЗК4, ЗК5, ЗК9, СК1, СК2, СК3, СК7, РН01, РН08, РН09, РН13).

Основні принципи, завдання та напрями зовнішньої політики України. Україна і міжнародні організації світового і регіонального рівнів. Курс України на інтеграцію в європейські та євроатлантичні структури. Участь українських військовослужбовців у миротворчих операціях.

Суперечності цивілізаційного визначення України. Українська та світова політична думка про місце України в світовому політичному просторі. Україна в світовій цивілізації ХХІ ст. Стан, цивілізаційний потенціал, розвиткові можливості та перспективи України у сучасному світі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 10

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Теоретичні концепції міжнародних відносин								
Тема 1. Вступ до курсу. Теорія міжнародних відносин як наука та навчальна дисципліна.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 2. Класична школа в теорії міжнародних відносин.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин.	10	4	4	2	-	-	-	-
Тема 4. Сучасні школи і напрямки в теорії міжнародних відносин.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 5. Суб'єкти міжнародних відносин, їх цілі та інтереси.	10	4	4	2	-	-	-	-
Тема 6. Закономірності міжнародних відносин.	9	2	1	6	-	-	-	-
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	60	16	16	28	-	-	-	-
Модуль 2								
Змістовий модуль 2. Система і структура міжнародних відносин. Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин								
Тема 7. Структурні особливості міжнародних відносин.	10	4	4	2	-	-	-	-
Тема 8. Цілі, засоби і стратегії учасників міжнародних відносин.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 9. Етико-правові проблеми міжнародних відносин. Проблема «сили» в теорії міжнародних відносин.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 10. Міжнародні конфлікти та шляхи їх урегулювання.	10	4	4	2	-	-	-	-
Тема 11. Міжнародне співробітництво.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 12. Україна в сучасних міжнародних відносинах.	9	2	1	6	-	-	-	-
Модульний контроль 2	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	60	16	16	28	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	32	32	56	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 11

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Вступ до курсу. Теорія міжнародних відносин як наука та навчальна дисципліна.	2	-
2	Тема 2. Класична школа в теорії міжнародних відносин.	2	-
3	Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин.	4	-
4	Тема 4. Сучасні школи і напрямки в теорії міжнародних відносин.	2	-
5	Тема 5. Суб'єкти міжнародних відносин, їх цілі та інтереси.	4	-
6	Тема 6. Закономірності міжнародних відносин.	2	-
7	Тема 7. Структурні особливості міжнародних відносин.	4	-
8	Тема 8. Цілі, засоби і стратегії учасників міжнародних відносин.	2	-
9	Тема 9. Етико-правові проблеми міжнародних відносин. Проблема «сили» в теорії міжнародних відносин.	2	-
10	Тема 10. Міжнародні конфлікти та шляхи їх урегулювання.	4	-
11	Тема 11. Міжнародне співробітництво.	2	-
12	Тема 12. Україна в сучасних міжнародних відносинах.	2	-
	Усього:	32	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 12

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Тема 1. Вступ до курсу. Теорія міжнародних відносин як наука та навчальна дисципліна. 1. Світова політика. 2. Взаємозв'язок внутрішньої і зовнішньої політики. 3. Місце теорії міжнародних відносин в системі суспільно-політичних наук.	6
2	Тема 2. Класична школа в теорії міжнародних відносин. 1. Класичні теорії міжнародних відносин. 2. Політичний реалізм та його основні концепції. 3. Політичний ідеалізм та його основні засади.	6
3	Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин. 1. Геополітична концепція євразійства та її ідейні домінанти. 2. Автаркія великих просторів. 3. Вплив геополітичних стратегій на міжнародні відносини.	2
4	Тема 4. Сучасні школи і напрямки в теорії міжнародних відносин. 1. Сучасні теорії міжнародних відносин (біхевіоризм, критицизм, соціологія міжнародних відносин, функціоналізм тощо). 2. Теорія міжнародних відносин: доробок українських науковців.	6
5	Тема 5. Суб'єкти міжнародних відносин, їх цілі та інтереси. 1. Концепція «національного інтересу» її міжнародних відносин. 2. Класифікація інтересів суб'єктів у міжнародних відносинах. 3. Ієрархія міжнародних інтересів. 4. Спектри міжнародних інтересів.	2
6	Тема 6. Закономірності міжнародних відносин. 1. Закономірності як основа для прогнозу та моделювання. 2. Глобалізація як закономірність розвитку світового співтовариства.	6
7	Тема 7. Структурні особливості міжнародних відносин. 1. Теорія цивілізаційних систем Дж. Моделскі. 2. Взаємодії системи з її середовищем. 3. Глобалізація міжнародного середовища.	2
8	Тема 8. Цілі, засоби і стратегії учасників міжнародних відносин. 1. Стратегії врегулювання криз. 2. Стратегії миру. 3. Стратегія і дипломатія.	6

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 13

9	Тема 9. Етико-правові проблеми міжнародних відносин. 1. Взаємодія права й моралі в міжнародних відносинах. 2. Співвідношення права, сили та етики у сучасних міжнародних відносинах. 3. Поняття «сили» у міжнародних відносинах. «Фактор сили».	6
10	Тема 10. Міжнародні конфлікти та шляхи їх урегулювання. 1. Війна як форма міжнародних відносин. 2. Справедливі та несправедливі війни. 3. Міжнародне право та заборона агресивних війн. 4. Проблеми локальних війн у сучасних умовах. 5. Принципи неподільності світу та спільної долі людства.	2
11.	Тема 11. Міжнародне співробітництво. 1. Соціологічний підхід до аналізу міжнародного співробітництва. 2. Співробітництво та інтеграційні процеси. 3. Форми міжнародного співробітництва: історична ретроспектива та сучасність.	6
12.	Тема 12. Україна в сучасних міжнародних відносинах. 1. Україна в світовій цивілізації XXI ст. 2. Стан, цивілізаційний потенціал, розиткові можливості та перспективи України у сучасному світі.	6
РАЗОМ		56

7. Індивідуальні самостійні завдання

Виконання індивідуального самостійного завдання передбачає підготовку наукового повідомлення або вирішення конкретного завдання на основі опрацювання джерел та літератури:

1. Аналітичне дослідження (10-15 сторінок):

- порівняльний аналіз неореалізму та неолібералізму на прикладі сучасної міжнародної кризи;
- дослідження впливу теорії конструктивізму на формування зовнішньої політики конкретної держави;
- аналіз трансформації системи міжнародних відносин після закінчення холодної війни;
- вивчення ролі недержавних акторів у сучасних міжнародних відносинах.

2. Кейс-стаді:

- аналіз конкретного міжнародного конфлікту через призму різних теоретичних підходів;
- дослідження процесу прийняття рішень у міжнародних організаціях;
- вивчення механізмів формування міжнародних альянсів на конкретних прикладах.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 14

3. Презентаційні проекти:

- підготовка презентації про внесок конкретного теоретика в розвиток теорії міжнародних відносин;
- розробка візуальної схеми взаємозв'язків між різними теоретичними школами;
- створення timeline розвитку теорій міжнародних відносин.

4. Дослідницькі завдання:

- аналіз впливу глобалізації на систему міжнародних відносин;
- дослідження ролі регіональних організацій у сучасному світовому порядку;
- вивчення впливу інформаційних технологій на міжнародні відносини

5. Практичні завдання:

- розробка прогностичних сценаріїв розвитку міжнародних відносин;
- підготовка аналітичної записки щодо зовнішньополітичної стратегії конкретної держави;
- створення моделі врегулювання міжнародного конфлікту.

6. Творчі проекти:

- розробка власної теоретичної моделі аналізу міжнародних відносин;
- створення симуляції міжнародних переговорів;
- підготовка порівняльної таблиці основних теоретичних підходів.

Вимоги до оформлення індивідуального завдання

Завдання повинно бути виконано у вигляді письмової роботи обсягом від 5 стор. А4. Проектне завдання виконується у формі презентації (не менше 15 слайдів із відповідними посиланнями та вимогами до посилань).

Обов'язковими є посилання (не менше 4 на сторінці) та список використаної літератури та джерел (не менше 10 позицій з обов'язковим зазначенням електронного посилання).

Під час вивчення дисципліни передбачено виконання **Курсової роботи**. Загальні положення, вимоги до оформлення, захисту та оцінювання курсової роботи зазначено в «Методичних рекомендаціях до виконання та оформлення курсової роботи з навчальної дисципліни «Теорія міжнародних відносин» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини і геополітична безпека» Державного університету «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 15

8. Методи навчання

Результат навчання	Методи навчання
РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ (тестів), практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, розв’язання тестів, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей) – Написання курсової роботи
РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ (тестів), практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, розв’язання тестів, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей) – Написання курсової роботи
РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ (тестів), практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, розв’язання тестів, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей) – Написання курсової роботи
РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ (тестів), практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 16

діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, розв’язання тестів, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей) – Написання курсової роботи
---	---

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Виконання модульної контрольної роботи; – Захист індивідуального завдання; – Перевірка і захист курсової роботи – Екзамен
РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Виконання модульної контрольної роботи; – Захист індивідуального завдання; – Перевірка і захист курсової роботи – Екзамен
РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Виконання модульної контрольної роботи; – Захист індивідуального завдання;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 17

Результат навчання	Методи контролю
	<ul style="list-style-type: none"> – Перевірка і захист курсової роботи – Екзамен
РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Виконання модульної контрольної роботи; – Захист індивідуального завдання; – Перевірка і захист курсової роботи – Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі письмової модульної роботи.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 18

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	52
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань ²	8
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1) написання конкурсної наукової роботи та захист з участю 2) написання конкурсної наукової роботи без участі 3) публікація наукової статті у фахових виданнях 4) підготовка та публікація тез із виступом 5) підготовка та публікація тез без виступу 6) індивідуальні дослідження без публікації 7) залучення або доєднання до неформальних позанавчальних заходів 8) членство та дослідницька робота у гуртках та центрах університету	до 20 балів
Разом за виконання завдань поточного контролю	60

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	40
Участь у дискусії	6
Виконання тестових завдань	6
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	52

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{H3} = (P_{B100} \times BK_B + P_{уд100} \times BK_{уд} + P_{...} \times BK_{...}) \times K_{H3}, \quad (1)$$

де P_{H3} – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 19

завдань під час навчальних занять за семестр;

R_{B100} , R_{UD100} , $R_{...}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_B$, $ВК_{UD}$, $ВК_{T3}$, $ВК_{ЗК}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань. Значення вагових коефіцієнтів становить для денної форми:

$$ВК_B = 40 \div 80 = 0,5;$$

$$ВК_{UD} = 6 \div 80 = 0,075;$$

$$ВК_{T3} = 6 \div 80 = 0,075;$$

$K_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить $K_{НЗ} = 60 \div 100 = 0,6$.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач вищої освіти виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. За складання екзамену здобувач вищої освіти може набрати 40 балів. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю у формі екзамену, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою повторно опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Повторне вивчення окремих складових

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 20

навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою повторно опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 21

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Міжнародні Відносини	International relations
2	Світовий Порядок	World order
3	Баланс Сил	Balance of power
4	Національний інтерес	National interest
5	Державний суверенітет	State sovereignty
6	Дипломатія	Diplomacy
7	Міжнародна система	International system
8	Полярність	Polarity
9	Міжнародна безпека	International security
10	Колективна безпека	Collective security
11	Глобалізація	Globalization
12	Регіоналізація	Regionalization
13	Міжнародний конфлікт	International conflict
14	Міжнародне співробітництво	International cooperation
15	Міжнародні організації	International organizations
16	Наддержава	Superpower
17	Зовнішня політика	Foreign policy
18	Міжнародне право	International law
19	М'яка сила	Soft power
20	Жорстка сила	Hard power
21	Розумна сила	Smart power
22	Геополітика	Geopolitics
23	Міжнародна анархія	International anarchy
24	Гегемонія	Hegemony
25	Взаємозалежність	Interdependence
26	Багатополярність	Multipolarity
27	Однополярність	Unipolarity
28	Біполярність	Bipolarity
29	Міжнародний актор	International actor
30	Транснаціональні корпорації	Transnational corporations

12. Рекомендована література

Основна література

1. Глобальні тренди міжнародних відносин. Монографія. К.: Вадекс, 2020. 524 с. URL: <https://salو.li/409F1D8>
2. Капітоненко М.Г. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Видавництво «Книги ХХІ століття», 2019. 272 с.
3. Мателешко Ю. П. Навчально-методичні рекомендації з курсу

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 22

«Теорія міжнародних відносин». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 71 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/35885>

4. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс]: навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.

5. Теорія міжнародних відносин. Навчально-методичний посібник. Упорядник Н.Б. Кравченко. Київ, 2019. 210 с. URL: <https://salo.li/D5779Eb>

6. Хмель А. О. Теорія міжнародних відносин: Методичні вказівки до семінарських занять. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. 52 с. URL: <https://salo.li/83e39B7>

7. Хмель А. О. Зовнішня політика країн Європейського Союзу: методичні вказівки. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 152 с. URL: <https://salo.li/05F3a27>

8. Чістякова І.М., Білоусов О.С., Кудлай І.В. Конспект лекцій з дисципліни «Міжнародна інформація» для здобувачів вищої освіти спеціальності 291 Міжнародні відносин, суспільні комунікації та регіональні студії. Одеса: ДУ «Одеська політехніка», 2021. 222 с. URL: <https://salo.li/3f17Bd8>

9. Burchill S. et al. Theories of international relations. Bloomsbury Publishing, 2022. 310 p. URL: <https://salo.li/5aBe5AB>

10. Sørensen G., Møller J., Jackson R. Introduction to international relations: theories and approaches. Oxford university press, 2022. 472 p. URL: <https://salo.li/9154eCA>

Допоміжна література

1. Батюкова Н.О. Цифрова дипломатія як механізм забезпечення зовнішньополітичної комунікації. 2021. URL: <https://salo.li/F0a434b>

2. Бессонова М.М. Класифікація теорій міжнародних відносин у вітчизняних навчальних виданнях. Сучасний рух науки: Тези доповідей XI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. 8-9 жовтня 2020 р. Дніпро, 2020. Т. 1. С. 59-61.

3. Дерев'янка І. П. Асиметрія влади в міжнародних відносинах. Політичне життя, 2022, С. 87-94. URL: <https://jpv.s.donnu.edu.ua/index.php/pl/article/view/11919/11794>

4. Інформаційна безпека та інформаційні технології: монографія / [Г.В. Альошин та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. С. Пономаренка. Харків: ДІСА ПЛЮС, 2019. 321 с. URL: <https://salo.li/cD4666c>

5. Інформаційна безпека: навч. посіб. / Ю. Я. Бобало [та ін.] ; за заг. ред. д-ра техн. наук, проф. Ю. Я. Бобала та д-ра техн. наук, доц. І. В. Горбатого; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 573, [4] с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2021/Bobalo_2019_580.pdf

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 24 / 23

6. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк, 2018. 514 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/14600>
7. Коротков Д.С. Вплив ліберально-ідеалістичного напрямку на традиційну гегемонію реалістів у теорії міжнародних відносин. Філософія та політологія в контексті сучасної культури, 2020, Т. 12, № 2. С. 87-93. URL: <https://salo.li/cbC4c44>
8. Кукалець О.Є. Публічна дипломатія в теорії міжнародних відносин (Public diplomacy in the theory of international relations). Наукові записки студентів та аспірантів. Серія «Міжнародні відносини», 2020, Вип. 5, С. 141-147. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/8273/1/17.pdf>
9. Примуш М.В., Осмолівська А.О. Політико-правові аспекти міжнародних конфліктів крізь призму системності в міжнародних відносинах. Політичне життя, 2021, С. 109-114. URL: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/11109/11004>
10. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. Монографія. К.: Вадекс, 2019. 442 с. URL: https://www.iir.edu.ua/sites/default/files/2023-03/Strat_Com_2019_content.pdf
11. Чупрій Л. Ключові концептуальні підходи до дослідження системи міжнародних відносин. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, 2022, № 1 (9), С. 45-62. URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/download/121/183>
12. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин: Навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 256 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/politologiya-mizhnarodnikh-vidnosin-navch-posib-shergin-s-o-1/read>
13. Геополітика [Електронний ресурс]: навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / упоряд.: І. Милосердна; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Юридична література, 2023. 92 с.
14. Groom A. J. R., Barrinha A., Olson W. C. International relations then and now: origins and trends in interpretation. Routledge, 2019. 248 p. URL: <https://salo.li/6F80A4e>
15. Thussu D. International Communication: Continuity and Change. 3rd ed. London: Bloomsbury Academic, 2018. 392 p. URL: https://www.academia.edu/23860822/Thussu_International_Communication

13. Інформаційні ресурси в інтернеті

1. <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk> – сайт наукової літератури
2. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В. Вернадського;
3. www.un.kiev.ua – ООН на Україні.
4. www.osce.org – Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 291.00.1/Б/ ОК13-1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 24 / 24</i>

5. www.coe.kiev.ua – Рада Європи на Україні. Документи Ради Європи.
6. www.bc.kiev.ua – Британська Рада на Україні.
7. www.ria.com.ua – портал українських газет.
8. www.press.org.ua – портал українських газет.
9. www.zerkalo-nedeli.com – сайт міжнародного суспільно-політичного щотижневика «Дзеркало Тижня».
10. www.for-ua.com – інтернет-газета «For Um», професійне українське інтернет-видання про політичні, економічні й суспільні події: оперативна інформація з фотоматеріалами, ексклюзивні коментарі видатних людей, аналітична інформація, досьє на політиків.
11. www.trk-mag.kiev.ua – компанія «Телерадіо кур'єр», спеціалізований журнал для медіа фахівців.
12. www.its.org.ua – науково-практичне товариство «Інформаційні технології і безпека».